

PARTER

Klagande

Per Watz
Tumbo Husby gård 1
635 31 Kvikksund

Motpart

Länstyrelsen i Södermanlands län
611 86 Nyköping

ÖVERKLAGAT BESLUT

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut den 25 januari 2022 i ärende nr 551-3614-2020, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Tillstånd till slaktkycklingproduktion m.m. på fastigheten Tumbo-Husby 6:1 i Eskilstuna kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolens domslut, se nästa sida.

1. Mark- och miljödomstolen ändrar de villkor som miljöprövningsdelegationen har föreskrivit på följande sätt:
 - Villkor 4 upphävs.
 - Villkor 5 ska ha följande lydelse:

Gödsel från fjäderfä ska lagras på tät platta under någon form av tät täckning för att undvika uppfuktning och minska vindpåverkan och därmed reducera ammoniakavgången.
 - Villkor 7 upphävs.
 - Villkor 13 upphävs.
 - Villkor 16 c ska ha följande lydelse:

Kontroll av stofthalten ska ske minst vart tredje år. Mätningar ska dock alltid göras vid förändringar i verksamheten som kan medföra ökade stofthalter, eller om det framkommit berättigade klagomål på utsläpp till luft från verksamheten.
 2. Mark- och miljödomstolen ändrar sökandens åtaganden på följande sätt:
 - Åtagandet ”att använda torvströ” ska ha följande lydelse:

(...) att så långt det är rimligt använda torvströ.
 - Åtagandet ”att tillsätta släckt teknisk kalk en gång per säsong i tvättvattenbrunnen” ska ha följande lydelse:

(...) att tillsätta släckt teknisk kalk i tvättvattenbrunnen vid behov.
 3. Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet i övrigt.
-

BAKGRUND

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Uppsala län beslutade den 25 januari 2022 att ge Per Watz tillstånd till anläggning för djurhållning, förbränning av träbränsle och kycklingkadaver i fastbränslepanna samt uttag från husbehovstäkt på fastigheten Tumbo Husby 6:1 i Eskilstuna kommun. Per Watz har överklagat vissa villkor i beslutet till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN

Per Watz har yrkat att mark- och miljödomstolen ska ändra beslutet på följande sätt.

- Villkor 4 ska upphävas. I andra hand yrkas att det med mätbara parametrar förtydligas vad villkoret innebär.
- Villkor 5 ska ändras på så sätt att det förtydligas att befintlig gödsellagring får användas i enlighet med det tidigare tillståndets villkor 3 nedan.
Gödsel från fjäderfä ska lagras på tät platta under någon form av tät täckning för att undvika uppfuktning och minska vindpåverkan och därmed reducera ammoniakavgången.
- Villkor 7 ska upphävas. I andra hand yrkas att villkoret ändras på så sätt att lagringstiden begränsas till tre veckor och kompletteras med undantag för anmälan till kommunen.
- Villkor 13 ska ändras på följande sätt. Det ska förtydligas att skrivningen om takvatten endast omfattar nya stallbyggnader. Det ska sättas riktvärden för när behov av att rena dagvatten föreligger.

- Villkor 16 b) ska ges följande lydelse.
Utsläpp av stoft från fastbränsleeldad anläggning (panna) får som medelvärde uppgå till högst 300 mg/m³ omräknat till 6% syrgashalt.

- Villkor 16 c) ska ges följande lydelse.
Kontroll av stofthalten ska ske minst vart tredje år. Vid varje kontrolltillfälle ska minst 2 mätningar göras, varvid medelvärdena enligt ovan ska baseras på utförda mätningar. Om de uppmätta stofthalterna som medelvärde är <250 mg/m³ omräknat till 6% syrgashalt behöver inga regelbundna kontroller ske. Mätningar ska dock alltid göras vid förändringar i verksamheten som kan medföra ökade stofthalter, eller om det framkommit berättigade klagomål på utsläpp från verksamheten.

- Åtagandet ”att använda torvströ” ska ges följande lydelse.
(...) att så långt det är rimligt använda torvströ.

- Åtagandet ”att tillsätta släckt teknisk kalk en gång per säsong i tvättvattenbrunnen” ska ges följande lydelse.
(...) att tillsätta släckt teknisk kalk i tvättvattenbrunnen vid behov.

Länsstyrelsen i Södermanlands län har getts tillfälle att yttra sig över överklagandet men har inte hörts av.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Per Watz har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande.

Villkor 4

Villkoret är otydligt och det saknas mätbara eller på annat sätt tydliga parametrar för att avgöra om villkoret följs. Det måste framgå att med olägenhet avses detsamma som i 9 kap. 3 § miljöbalken och det ska vara tydligt att en olägenhet har uppstått först då tillsynsmyndigheten beslutat att ett klagomål från en närboende är

befogat. Verksamheten motsätter sig inte att vidta åtgärder för att förhindra lukt när det är befogat men det råder en stor osäkerhet kring hur störningar bedöms av myndigheterna, när villkoret anses uppfyllt och vilka åtgärder som kan komma att krävas och på vilka grunder. Eventuella klagomål kan hanteras inom ramen för tillsyn.

Villkor 5

De tolkar villkoret som att endast lagring i gödselhus tillåts. Det tidigare tillståndet tillät lagring under täckning. Verksamheten har beviljats dispens från kravet på tio månaders lagringskapacitet. Det var antagligen inte miljöprövningsdelegationens avsikt att förhindra att befintliga lagringsutrymmen används. Även om verksamheten inte lagrar gödsel eller avser att göra så framöver, är det orimligt att förhindra möjligheten att lagra mindre mängder gödsel på ett miljömässigt godtagbart sätt. Mängden förvarad gödsel på befintlig gödselplatta och plansilo kan inte öka även om produktionen ökas. Miljöpåverkan blir därmed inte större än för nuvarande verksamhet. Om behovet av större lagringskapacitet skulle uppstå permanent avser de att uppföra ett gödselhus.

Villkor 7

Lagring av slam en längre tid före spridning är anmälningspliktigt enligt miljöprövningsförordningen. Mellanlagring sker inte och kommer inte att ske regelbundet i verksamheten. Behov kan uppstå beroende på vilka möjligheter till lagring som slamproducenten har. Prövningen vid en anmälan är normalt tillräcklig för att säkerställa att omgivningspåverkan är förenlig med miljöbalken. Villkoret förhindrar en prövning av mellanlagring i det enskilda fallet. Villkoret begränsar vidare i onödan en del av verksamheten som inte hör till den tillståndspliktiga verksamheten.

Att på en vecka hinna få slam levererat och sprida slammet är i många fall omöjligt eftersom spridningen måste anpassas efter väderförhållanden och grödan, spridningen kan ta mer än en dag och slamleverantören kan ha flera leveranser samtidigt. Begränsningen på en vecka kan tvinga verksamheten att sprida slam

under olämpliga väderförhållanden. Vid regn, sol, värme och blåst ökar risken för ammoniakavgång. Det är rimligt att tillåta en lagringstid på tre veckor, i enlighet med Jordbruksverkets föreskrifter 2004:62 som alltid gäller. Mottagning av slam kan hanteras enligt nämnda föreskrifter och eventuell anmälan enligt miljöprövningsförordningen.

Villkor 13

Villkorets sista mening om takvatten gäller även befintliga byggnader, vilket gör att nuvarande dagvattensystem vid stallbyggnaderna måste göras om. Detta är kostsamt och motiveras inte av den ringa miljöpåverkan som kan uppstå av takvatten.

Verksamheten motsätter sig inte att rena dagvatten vid behov, men det behöver finnas riktvärden som anger när behov föreligger. Det saknas riktlinjer eller riktvärden för dagvatten för denna typ av anläggningar, vilket gör det svårt för tillsynsmyndigheten och verksamheten att bedöma behovet av åtgärder.

Begränsningsvärden bör inte användas då utsläpp kan vara svåra att kontrollera och bl.a. bero på vädret.

Villkor 16 b)

Utsläppsvärdena är för hårt satta. Senaste stoftmätning visade på 219 mg/m³ ntg vid sex procent syrgashalt, vilket är ett rimligare värde på vad som kan klaras av.

Villkor 16 c)

Mätningarna är mycket dyra och det är inte motiverat att utföra dem årligen. Rutiner för skötsel och service av pannan finns. Så länge samma bränsle används saknas anledning att anta att utsläppsvärdena skulle förändras på ett sätt som motiverar en mätning varje år. I andra tillståndsbeslut för fjäderfäanläggningar ställs inga krav på mätningar alls eller som mest på mätningar vart tredje år.

Åtagande om att tillsätta släckt kalk i tvättvattenbrunnen

Kalk kommer att tillsättas vid behov, dvs. när dålig lukt uppstår. Det är viktigt att behovet styr. Det kan ske flera gånger per säsong eller inte alls vissa säsonger.

Lukten uppstår främst vid varmt väder.

Åtagande om att använda torvströ

Verksamheten önskar att fortsätta att använda torv som strö men kan inte lämna garantier om det för all framtid. Lämpligheten i att använda torv diskuteras och om det skulle förbjudas måste annat strö användas. Priserna har ökat med nästan 40 % på senare tid. T.ex. skulle en blandning av torv och kutterspån kunna användas under årets torra månader och andra åtgärder som att värma upp golvet och hålla bäddarna torra kan vidtas för att kompensera eventuell påverkan av ströbytet. Det kan också komma bättre alternativ till strömedel än torv.

UTREDNINGEN I MÅLET

Länsstyrelsen i Södermanlands län har beretts tillfälle att yttra sig över överklagandet men har inte hörts av.

Miljö- och räddningstjänstnämnden i Eskilstuna kommun (nämnden) har i yttrande anfört i huvudsak följande.

Villkor 4

Tillsynsmyndigheten bedömer om något är en olägenhet. De tolkar villkoret som att det krävs att det inkommer ett klagomål och att verksamhetsutövaren då är skyldig att kontakta tillsynsmyndigheten och genomföra de åtgärder som tillsynsmyndigheten bedömer är nödvändiga.

Villkor 5

Så länge gödseln avyttras direkt i samband med utgödsling, verksamheten har dispens från kravet på tio månaders lagringskapacitet och utifrån gällande BAT-slutsatser kan gödsel lagras på tätt underlag och under tät täckning. Om verksamheten i framtiden inte får dispens från kravet på tio månaders lagringskapacitet eller börjar med permanent lagring är det rimligt med krav på förvaring i exempelvis ett gödselhus. Eventuellt spill ska tas om hand omedelbart.

Villkor 7

Tillfällig lagring och mellanlagring är olika saker. Mellanlagring en längre period kräver en anmälan till tillsynsmyndigheten. Tillfällig lagring i tre veckor är rimligt för att kunna anpassa spridning efter leveranstider och väderförhållanden. Tillfällig lagring i fält ska ske på torr och lämplig plats med liten risk för utlakning av växtnäring. Information om slamspridning bör även fortsatt skickas in till tillsynsmyndigheten innan spridning, t.ex. av slamleverantör.

Villkor 13

Villkoret är otydligt. Frågan bör utredas vidare inom ramen för ett utredningsvillkor. Det är inte lämpligt att hänskjuta hela dagvattenfrågan till tillsynsmyndigheten. Frågan är inte av mindre betydelse bl.a. med hänsyn till kostnaderna för utredning och eventuell rening och bristen på vägledning från centrala myndigheter. Om domstolen inte håller med om detta bör det åtminstone framgå av beslutet vilka riktvärden som ska användas för att avgöra när behov av rening föreligger.

Villkor 16 c)

Yrkandet om stoftmätning vart tredje år är rimligt. Vid varje kontrolltillfälle bör minst två mätningar göras, varvid medelvärdena ska baseras på utförda mätningar. Mätningar ska dock alltid göras vid förändringar i verksamheten som kan medföra ökade stofthalter och vid berättigade klagomål på utsläpp till luft från verksamheten. Tillsynsmyndigheten behöver kunna ställa krav på stoftmätning vid behov.

DOMSKÄL

Villkor 4

Tillståndsvillkor måste ses i ljuset av de stränga sanktioner som följer av en överträdelse, såsom återkallelse av tillstånd och ett straffrättsligt ansvar. Ett villkor måste därför vara utformat så att det kan utgöra grund för att konstatera om en överträdelse har begåtts och i så fall också kan ligga till grund för påföljder enligt

sanktionssystemet (se bl.a. rättsfallet NJA 2006 s. 310 med däri gjorda hänvisningar). Mark- och miljödomstolen konstaterar att det av villkoret inte framgår när luktolägenheter ska anses föreligga, vilka åtgärder som verksamhetsutövaren är skyldig att vidta i en sådan situation och vad sådana åtgärder ska klara. Tillståndshavaren kan alltså inte av villkoret utläsa när åtgärder måste vidtas och hur omfattande dessa måste vara för att undgå att villkoret överträds. Mark- och miljödomstolen anser därför att villkoret inte är godtagbart formulerat. Domstolen konstaterar vidare att det i övrigt finns både villkor och åtaganden i tillståndet som tar sikte på lukt och som ålägger verksamhetsutövaren att vidta åtgärder för att förebygga luktproblematik. Vidare kan eventuella luktolägenheter som trots dessa åtgärder uppstår hanteras inom ramen för kommunens miljötillsyn. Villkoret ska därför upphävas.

Villkor 5

Det överklagade villkoret innebär i praktiken ett krav på verksamhetsutövaren att lagra gödsel i ett gödselhus vilket avviker från tidigare tillstånd (se Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2012-04-27 i mål nr M 3055-11) som tillät lagring på tät platta under tät täckning. Verksamhetsutövaren lagrar normalt inte gödsel och har beviljats dispens från kravet på tio månaders lagringskapacitet. Eftersom mängden gödsel som kan lagras på befintlig gödselplatta och plansilo är begränsad kommer gödsellagringen inte att öka fastän produktionen gör det. Mark- och miljödomstolen bedömer mot bakgrund av detta och sett till verksamhetens art och omfattning att det inte är miljömässigt motiverat att kräva att verksamhetsutövaren lagrar gödsel i gödselhus. Verksamhetsutövaren avser vidare att uppföra ett gödselhus om behovet av större lagringskapacitet skulle uppstå permanent. Domstolen bedömer sammantaget att villkoret ska upphävas och ersättas av lydelsen i det tidigare tillståndet.

Villkor 7

Mellanlagring av slam som överstiger en viss volym är anmälningspliktig enligt 29 kap. 49 § miljöprövningsförordningen (2013:251). För lagring i samband med

spridning gäller Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket. Med beaktande av vad verksamhetsutövaren har anfört i överklagandet bedömer mark- och miljödomstolen att lagring av slam lämpligen hanteras av tillsynsmyndigheten efter anmälan samt enligt Jordbruksverkets nämnda föreskrifter. Det saknas därmed skäl att reglera lagringen i tillståndsbeslutet och villkoret ska därför upphävas.

Villkor 13

För att förebygga föroreningar av vatten från den aktuella verksamheten är det avgörande att lassning och lossning av fjäderfä sker på ett korrekt sätt. Den miljöpåverkan som kan komma av utsläpp från dagvatten från stallområdet bör sättas i relation till normalt förekommande ämnen och halter från omkringliggande jordbruksmark. Mark- och miljödomstolen bedömer därför att det inte är miljömässigt motiverat att i ett villkor ålägga verksamhetsutövaren att rena dagvatten och säkerställa att takvatten från stallbyggnader inte blandas med övrigt dagvatten. Mot bakgrund av detta finns det därför inte heller behov av att ange riktvärden för utsläpp. Dessutom förutsätter uppsamling och provtagning av dagvatten att dagvattnet hanteras i någon form av brunn-ledningssystem. Brunn-ledningssystem försvårar möjligheten att omhänderta dagvatten lokalt och begränsar möjligheten att nyttja befintlig markprofil för infiltration av dagvatten. Domstolen bedömer därför sammantaget att villkoret ska upphävas.

Villkor 16 b)

Mark- och miljödomstolen har beaktat vad verksamhetsutövaren har anfört i sitt överklagande i fråga om begränsningsvärdet för utsläpp av stoft från rökgaser. Domstolen finner inte skäl att göra någon annan bedömning än den som miljöprövningsdelegationen har gjort i det överklagade beslutet. Yrkandet om högre begränsningsvärde för utsläpp av stoft ska därför avslås.

Villkor 16 c)

Med beaktande av verksamhetens art och omfattning bedömer mark- och miljödomstolen att det av miljöhänsyn är tillräckligt att stoftmätning utförs vart tredje år, förutsatt att mätningar även görs vid förändringar i verksamheten som kan medföra ökade stofthalter samt om det framkommit berättigade klagomål på utsläpp till luft från verksamheten. De fördelar för miljön som en kontrollmätning varje år kan medföra står enligt mark- och miljödomstolens bedömning inte i proportion till åtgärdens kostnad.

Mot bakgrund av att domstolen fastställer miljöprövningsdelegationens beslut i fråga om villkor 16 b) som anger att begränsningsvärdet ska bestämmas till 200 mg/m³, saknas skäl att införa undantag för regelbundna mätningar vid utsläpp under 250 mg/m³.

Sökandens åtaganden

Mark- och miljödomstolen bedömer att en justering av verksamhetsutövarens åtaganden på det sätt som yrkats ger önskvärd flexibilitet och är miljömässigt godtagbar. Flexibiliteten ger verksamhetsutövaren möjlighet att följa utvecklingen av strömedel och anpassa tillsättningen av kalk efter behov. Åtagandena ska därför justeras i enlighet med yrkandet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 27 oktober 2022.

Johanna Barketorp Dirke

Christina Odén

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Johanna Barketorp Dirke, ordförande, och tekniska rådet Christina Odén. Föredragande har varit tingsnotarien Matilda Lindblad.

Beslut

1 (29)

Datum
2022-01-25Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Miljöprövningsdelegationen

Per Watz
Husby gård
635 31 KvikksundNACKA TINGSRÄTT
Avdelning 3INKOM: 2022-03-01
MÅLNR: M 1422-22
AKTBIL: 4*Kungörelsedelgivning*

Tillstånd till slaktkycklingproduktion mm på fastigheten Tumbo Husby 6:1 i Eskilstuna kommun

Verksamhetskoder i miljöprövningsförordningen (2013:251): 1. 10-i enligt 2 kap. 1 § punkt 1, 40.60 enligt 21 kap. 11 §, 10.30 enligt 4 kap. 4 § samt 90.230 enligt 29 kap. 17 §

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län lämnar med stöd av 9 kap. miljöbalken Per Watz (org nr 740619-1697) tillstånd till anläggning för djurhållning omfattande 461 376 platser för slaktkycklingar på fastigheten Tumbo Husby 6:1 i Eskilstuna kommun.

Tillstånd ges även för

- förbränning av träbränsle och kycklingkadaver i fastbränslepanna
- uttag av maximalt 5 000 ton utöver tidigare uttag i den husbehovstäkt som nyttjats för grundläggning av stallar

Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Miljöprövningsdelegationen medger, med stöd av 9 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket, undantag från kravet på utrymme för lagring av stallgödsel i 6 § samma förordning.

Villkor

Allmänt villkor

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Ammoniak och lukt

2. Ströbäddarna ska hållas torra. Vattenniappar i stall ska vara utformade så att risken minimeras för att spillvatten når golvet och gödselbäddarna. Golven i de nya stallbyggnaderna ska ha värmeisolering och golvvärme samt ska värmas upp innan strömaterial läggs ut.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

3. Ventilationen från stallar ska utformas så att risken för luktstörningar minimeras vid närliggande bostadsfastigheter och så att avgången av ammoniak minimeras.
4. Om olägenheter i form av lukt från verksamheten uppstår vid närliggande bostäder trots de åtgärder sökanden har åtagit sig att genomföra, ska sökanden i samråd med tillsynsmyndigheten vidta de skyddsåtgärder som behövs för att begränsa olägenheterna (delegation).

Hantering och lagring av gödsel och tvättvatten

5. Hantering av alla organiska gödselmedel och fodermedel ska ske torrt och ventilerat och på sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas. Om spill uppstår ska detta tas om hand omedelbart.
6. Skriftliga avtal ska upprättas för den gödsel som levereras till mottagare. Avtalen ska redovisas till tillsynsmyndigheten innan stallarna tas i drift samt vid ändringar av avtalen.
7. Röttslam får inför spridning tillfälligt lagras i stuka på fält under högst en vecka före spridning, på det fält där gödseln ska spridas. Tillfällig lagring i fält ska ske på torr och jämn plats med liten risk för utlakning av växtnäring.
8. Tvättvatten från stallbyggnader ska ledas till täta behållare. Lagringskapaciteten för tvättvatten, spolvatten och pressvatten ska vara minst 6 månader.
9. Aska får inte blandas i gödsel för avsalu.

Spridning av gödselmedel

10. Vid spridning av gödselmedel på sökandens egen och arrenderad mark samt på mark som i övrigt brukas av sökanden gäller följande:
 - a) När ett skifte som medelvärde har uppnått högsta P-AL-klass V får ingen ytterligare fosfor tillföras. På skiften med P-AL-klass III och IV får inte mer fosfor tillföras än vad som motsvarar den mängd som förs bort med grödan. Spridningsarealer ska markkarteras minst vart tionde år.
 - b) Spridning av organisk gödsel får inte ske närmare grundvattentäkt än 50 meter. Tillsynsmyndigheten får fastställa villkor om större skyddsavstånd om det finns särskilda skäl. (delegation)
 - c) Organisk gödsel ska nedbrukas omedelbart efter spridningen, dock senast inom 10 timmar. Detta villkor gäller inte för spridning på bevuxen åkermark*.
 - d) Gödselmedel får inte spridas då marken är vattenmättad, översvämmad, snötäckt eller djupt tjälad.
 - e) En bevuxen, minst 5 meter bred, skyddszon ska finnas på åkermarker i direkt anslutning till vattenområden utmärkta på terrängkartan (hav, sjö, damm, vattendrag eller dike). Detta gäller även utmed vattenområde som inte är registrerat på terrängkartan, men som är vattenförande hela året. Skyddszonen får inte gödslas och inte besprutas med kemiska bekämpningsmedel.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Tillsynsmyndigheten får medge undantag från kravet på skyddszon med hänsyn till marklutningsförhållandena på platsen (delegation).
f) Spridning av organisk gödsel får inte ske närmare i tiden än 24 timmar före eller under Valborgsmässoafton, första maj, Kristi himmelfärdshelgen, pingstafton, pingstdagen, nationaldagen, midsommarafton och midsommardagen.

11. Spridning av gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell markkartering, grödornas behov och aktuell gödselanalys/balansberäkning.
12. Journal ska föras avseende spridning av gödselmedel och omfatta uppgifter om tillförd mängd, datum, skifte och typ av gröda.

Utsläpp till vatten

13. Dagvatten från stallområdet ska vid behov renas innan det leds vidare till åkerdike. Möjlighet ska finnas att provta uppsamlat dagvatten innan utsläpp sker till åkerdike. Takvatten från stallbyggnader ska inte blandas med övrigt dagvatten. (delegation)

Kemiska produkter, hantering, förvaring

14. Spruta för bekämpningsmedel får endast fyllas på och rengöras på biobädd, bevuxen åkermark* under växtsäsong eller på tät platta där avrinnande vätska kan samlas upp. Påfyllning och rengöring ska ske så att yt- och grundvatten inte förorenas.
15. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras på torr och mot omgivningen tät plats och i övrigt hanteras så att eventuella läckage inte förorenar omgivningen. För flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall gäller att lagrings- och uppställningsplatser ska invallas så att minst den största behållarens volym plus 10 % av de övriga behållarnas volym kan innehållas i invallningen.
Förvaring ska ske så att obehöriga förhindras tillträde.

Fastbränslepannor

16. För fastbränslepannorna gäller följande villkor:
 - a) Bränsle ska vara tillräckligt torrt för en effektiv förbränning.
 - b) Utsläpp av stoft från rökgaserna från den primära pannan får som begränsningsvärde inte överstiga 200 mg/m³ normal torr gas vid 6 % O₂.
 - c) Stoffmätning ska utföras minst en gång per år på den primära pannan.
 - d) Inget annat avfall än kycklingkadaver och rent träavfall, som uppkommit i den egna verksamheten, får eldas i pannorna.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Buller

17. Buller från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå (L_{eq}) utomhus vid bostäder än:

50 dBA	helgfri måndag-fredag	kl. 06.00–18.00
45 dBA	lördagar, söndagar och helgdagar	kl. 06.00–18.00
45 dBA	kvällstid	kl. 18.00–22.00
40 dBA	nattetid	kl. 22.00–06.00

Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs. Mätning och beräkning av ekvivalent ljudnivå ska utföras för den tid då den bullrande verksamheten pågår.

Momentana ljud (L_{Fmax}) får inte överstiga 55 dBA nattetid kl. 22.00-06.00.

Energihushållning

18. Energikartläggning av anläggningen ska utföras. Kartläggningen tillsammans med en åtgärdsplan ska senast två år efter lagakraftvunnet beslut ges in till tillsynsmyndigheten. Ytterligare energikartläggningar ska därefter utföras vid behov (delegation).

19. Energiaspekten ska beaktas vid val av uppvärmningssystem för lokaler, pumpar, fläktar och annan utrustning.

Egenkontroll

20. Ett reviderat kontrollprogram ska ges in till tillsynsmyndigheten innan produktion startas i de nya stallarna.

Masshantering, husbehovstäkt

21. Maximalt får ytterligare 5 000 ton jordmassor uttas ur den aktuella husbehovstäkten. Efter uttag ska täkten så snart som möjligt efterbehandlas. En plan för efterbehandling av täkten ska senast 6 månader efter att tillståndet har vunnit laga kraft ges in till tillsynsmyndigheten.

22. Eventuellt tillkommande massor utöver husbehovstäkt för anläggningsarbete får inte ha högre halt av föroreningar än nivån mindre än ringa risk (Naturvårdsverkets Handbok 2010:1). Tillsynsmyndigheten får besluta om närmare villkor om mottagningskontroll och dokumentation av mottagna massor (delegation).

23. Tillsynsmyndigheten ska omgående underrättas när tillståndet tas i anspråk.

* Med bevuxen åkermark menas t.ex. åkermark efter vallskörd, efter avbetning, eller då gröda efter sådd nått en höjd av ca 10 cm.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om ytterligare villkor avseende:

Villkor 4

- skyddsåtgärder för att begränsa luktolägenheter vid bostäder,

Villkor 10 b

- större skyddsavstånd till grundvattentäkt vid spridning av organisk gödsel,

Villkor 10 e

- undantag från krav på skyddszon mot vattenområde,

Villkor 13

- provtagning och rening av dagvatten samt hantering av takvatten,

Villkor 18

- åtgärder för energihushållning och ytterligare energikartläggningar samt

Villkor 22

- krav på provtagning och dokumentation av mottagna massor.

Igångsättningstid

Verksamheten avseende produktion i nya stallbyggnader ska ha satts igång senast 5 år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet i den delen.

Verkställighet

Miljöprövningsdelegationen avslår yrkandet om verkställighetsförordnande. Tillståndet får tas i anspråk först när det vunnit laga kraft.

Yrkande om igångsättningsmedgivande

Miljöprövningsdelegationen avslår ansökan om igångsättningsmedgivande. Byggnadsarbetena får sättas igång först när tillståndet vunnit laga kraft.

Återkallelse av tidigare beslut

Miljöprövningsdelegationen återkallar med stöd av 24 kap. 3 § första stycket p. 6 miljöbalken tidigare meddelat tillstånd den 20 april 2011, dnr. 551-15157-2009. Återkallelsen gäller från och med att tillståndet har tagits i anspråk.

Statusrapport

Miljöprövningsdelegationen beslutar att statusrapport enligt 1 kap. 23 § andra stycket industriutsläppsförordningen (2013:250) inte krävs för verksamheten.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar att kungörelse om detta beslut ska införas inom 10 dagar från datum för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Eskilstunakuriren (se bilaga 2). Kungörelsedelgivningen sker enligt reglerna i 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Redogörelse för ärendet

Tidigare tillståndsbeslut

Tillstånd enligt miljöbalken till befintlig och utökad djurhållning inom fastigheten Tumbo Husby 6:1 meddelades av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Södermanlands län den 20 april 2011, dnr. 551-15157-2009. I dom den 27 april 2012, mål nr M 3055-11, ändrade mark- och miljödomstolen ett villkor om gödsellagring i tillståndet. Befintligt tillstånd omfattar stallplatser för 269 000 kycklingar.

Sökanden har fått godkännande av förbränningsanläggning med låg kapacitet i jordbruksföretag och tillstånd för förbränning av animaliska biprodukter med max 50 kg/timme genom beslut av Jordbruksverket den 13 februari 2008, dnr. 38-1584/08.

Sökanden har även anmält en ny förbränningsanläggning på fastigheten. Miljö- och räddningstjänstnämnden Eskilstuna kommun fattade beslut i anmälningsärendet den 1 augusti 2017, dnr. MMM-MRN.2017.2132.

Slutligen har sökanden tillstånd för hantering av kemiska växtskyddsmedel (behörighet klass 1L och 2L), enligt förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel.

Villkor i nuvarande tillstånd

Allmänt villkor

1. Om inte annat framgår av nedanstående villkor ska verksamheten i huvudsak bedrivas i enlighet med vad sökandena har angivit i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet.

Anmälan till tillsynsmyndigheten

2. När tillståndet tas i anspråk och innan verksamheten i sin helhet eller till någon del upphör, ska detta anmälas till tillsynsmyndigheten.

Lagring av gödsel

3. Gödsel från fjäderfä ska lagras på tät platta under någon form av tät täckning för att undvika uppfuktning och minska vindpåverkan och därmed reducera ammoniakavgången (beslutat av mark- och miljödomstolen i dom den 27 april 2012, mål nr M 3055-11)

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Kravet i första stycket ska vara uppfyllt senast den 31 oktober 2013. För gödsel som omedelbart avyttras gäller i stället att lagring ska ske på tät platta under täckning (t.ex. ensilageplast eller spån) som hindrar uppfuktning av gödseln.

Spridning av gödsel

4. Vid spridning av gödsel på sökandenas egna eller arrenderade mark eller mark som i övrigt brukas av sökandena gäller följande:

- När ett skifte som medelvärde har uppnått högsta P-AL-klass (V) får ingen ytterligare fosfor tillföras. På skiften med P-AL-klass III och IV får inte mer fosfor tillföras än vad som motsvarar den mängd som förs bort med grödan. Spridningsarealer ska markkarteras minst vart tionde år.
- Spridning av organisk gödsel får inte ske närmare grundvattentäkt än 50 meter. Tillsynsmyndigheten får fastställa villkor om större skyddsavstånd om det finns särskilda skäl.
- Organisk gödsel ska nedbrukas omedelbart efter spridningen, dock senast inom 10 timmar. Detta villkor gäller inte för spridning på bevuxen åkermark*.
- Gödsel får inte spridas då marken är vattenmättad, översvämmad, snötäckt eller djupt tjälad.
- Utmed vattenområde (hav, sjö, damm, vattendrag eller dike) utmärkt på terrängkartan ska finnas en bevuxen skyddszon, minst 5 meter bred, på åkermark i direkt anslutning till vattenområdet. Detta gäller även utmed vattenområde som inte är utmärkt på terrängkartan, men som är vattenförande hela året. Skyddszone får inte gödslas och inte besprutas med kemiska bekämpningsmedel. Tillsynsmyndigheten får medge undantag från kravet på skyddszone med hänsyn till marklutningsförhållandena på platsen.
- Spridning av organisk gödsel får inte ske närmare i tiden än 24 timmar före eller under Valborgsmässoafton, första maj, Kristi himmelfärdshelgen, pingstafton, pingstdagen, nationaldagen samt midsommarafton och midsommardagen.

Utsläpp till luft

5. Utsläpp av stoft från fastbränsleeldad anläggning (panna) får som medelvärde uppgå till högst 300 mg/m³** omräknat till 6 % syrgashalt.

Kontroll av stofthalten ska ske minst vart tredje år. Vid varje kontrolltillfälle ska minst två mätningar göras, varvid medelvärdena enligt

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

ovan ska baseras på utförda mätningar. Om de uppmätta stofthalterna som medelvärde underskrider 250 mg/m^3 ** omräknat till 6 % syrgashalt behöver inga regelbundna kontroller ske. Mätningar ska dock alltid göras vid förändringar i verksamheten som kan medföra ökade stofthalter, eller om det framkommit berättigade klagomål på utsläpp till luft från verksamheten.

Energihushållning

6. Vid nyinstallation ska så energieffektiv utrustning som möjligt väljas. Energiaspekten ska beaktas vid val av uppvärmningssystem för lokaler, pumpar, fläktar och annan utrustning, vid ombyggnad samt vid översyn av underhålls- och drifrutiner för verksamheten.
7. Sökandena ska i den årliga miljörapporten till tillsynsmyndigheten fortlöpande redovisa hur arbetet med att effektivisera energianvändningen för hela anläggningen fortskrider.

Kemiska produkter och farligt avfall

8. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras på torr och mot omgivningen tät plats och i övrigt hanteras så att eventuella läckage inte förorenar omgivningen. För flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall gäller att lagrings- och uppställningsplatser ska invallas så att minst den största behållarens volym plus 10 % av de övriga kärlets volym kan innehållas i invallningen.

Förvaring ska ske så att obehöriga förhindras tillträde.

9. Spruta för bekämpningsmedel får endast fyllas på och rengöras på biobädd, bevuxen åkermark* under växtsäsong, eller på tät platta där avrinnande vätska kan samlas upp. Om ingen gödsel lagras i befintlig gödsel- eller urinbrunn kan uppsamling ske där. Påfyllning och rengöring ska ske så att yt- och grundvatten inte förorenas.

Kontrollprogram

10. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska bland annat ange hur utsläppen (t.ex. utsläpp till luft, vattenrecipient, buller) ska kontrolleras med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet tagits i anspråk.

* Med bevuxen åkermark menas t.ex. åkermark efter vallskörd, efter avbetning, eller då gröda efter sådd nått en höjd av ca 10 cm.

** Med m^3 avses beträffande utsläpp till luft m^3 torr gas normaliserad till temperaturen 273 K och trycket 101,3 kPa.

Samråd

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Samråd har genomförts med Länsstyrelsen i Södermanlands län och Miljö- och räddningstjänstnämnden i Eskilstuna kommun den 26 september 2016 och den 29 november 2019. Samrådet 2016 skedde genom annonsering i lokaltidningar. Vid samrådet 2019 skickades information ut till närboende inom 500 m.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 30 april 2020. Efter kompletteringar kungjordes ansökan i Eskilstunakuriren och skickades för yttrande till Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Miljö- och räddningstjänstnämnden i Eskilstuna kommun, Länsstyrelsen i Södermanlands län och Eskilstuna kommun. Ett yttrande har inkommit från Miljö- och räddningstjänstnämnden i Eskilstuna kommun. Sökanden har beretts möjlighet att bemöta yttrandet. Sökanden har efter kungörandet kompletterat ansökan med information om inkörda schaktmassor och uttag i den egna husbehovstäckten. Miljö- och räddningstjänstnämnden i Eskilstuna har fått bemöta inlämnade uppgifter. Ansökan om undantag från krav på lagringstid övertogs från Länsstyrelsen i Södermanlands län och gavs in i juni 2021, före kungörelsen av ärendet.

Ansökan med yrkanden, åtaganden och förslag till villkor

Yrkanden

Sökanden har yrkat

- att i etapp 1 få öka antalet platser för slaktkyckling från 269 000 till 293 376 platser i befintliga stallar genom att slaktvikten sänks från 1 640 gram till 1 500 gram,
- att i etapp 2 få utöka slaktkycklingproduktionen med ytterligare 168 000 platser för slaktkyckling i två nya sammansatta stallbyggnader, som tillsammans är 7 000 m²,
- att undantag medges från kravet på 10 månaders lagringskapacitet för gödsel i 6 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket,
- att nuvarande tillstånd fortsätter att gälla och att samma villkor även ska gälla för det utökade tillståndet,
- att verkställighetsförordnande ges, så att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har vunnit laga kraft,
- att Miljöprövningsdelegationen meddelar deldom som medger att schaktning och övriga markarbeten samt ledningsdragningar som behövs för att förbereda för byggnader får vidtas innan tillståndsfrågan är slutgiltigt prövad,
- att tiden för att ta tillståndet i anspråk sätts till 10 år från och med att det vunnit laga kraft samt

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

- att uttag av ytterligare 5000 ton jordmassor i husbehovstakten medges.

Åtaganden

Sökanden åtar sig

- att endast sprida hygieniserat Revaq-certifierat slam,
- att aldrig sprida tvättvatten på vattenmättad, översvämmad, frusen eller snötäckt mark,
- att kontinuerligt arbeta för att optimera utfodringen för att minska risken för ammoniakförluster,
- att installera värmväxlare i det nya stallet som ger en torrare ströbädd och därigenom mindre ammoniakförluster,
- att använda torvströ,
- att vid behov uppföra ett gödselhus där gödsel från det nya stallet kan lagras under tak,
- att tillsätta släckt teknisk kalk en gång per säsong i tvättvattenbrunnen samt
- att vattna gödseltransporterna innan gödseln transporteras bort för att förhindra damm och spill.

Sökandens beskrivning av verksamheten

Sökanden planerar att uppföra två nya sammanhängande kycklingstallar på fastigheten Tumbo-Husby 6:1, vilka tillsammans med befintlig produktion, som också planeras att utökas, ska ge plats för totalt 461 376 platser för kycklingar. Den totala produktionsytan beräknas bli ca 19 224 m². Antalet platser beräknas utifrån 36 kg/m² och lägsta slaktvikten 1 500 gram. Antalet omgångar blir ca 7-9 per år. De ca 40 dagar gamla kycklingarna levereras till Kronfågels slakteri i Valla utanför Katrineholm.

De nya stallbyggnaderna kommer att ha ca 7 000 m² produktionsyta, uppdelade på vardera två avdelningar och med utrymmen för foder. I den norra delen byggs stallarna samman med ett serviceutrymme. Husmåttan planeras till ca 80 m x 44 m per stall. Byggnaden blir ca 8 m i nock.

Motivet till att utöka produktionen är främst att efterfrågan är stor på svensk kyckling. Valet av plats har gjorts utifrån befintliga stall, foderanläggning, energiproduktion, tillgängligt grusmaterial och andra ekonomibyggnader, vilka är viktiga i logistiken för driften. Transporterna blir därmed effektiva. Avståndet till andra fastighetsägare är relativt långt. Det är endast fyra fastighetsägare inom 500 m från planerad nybyggnad. Vid planering av gödselhus och stall har hänsyn tagits till närboendes åsikter.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Sökanden har idag tillstånd till att bedriva slaktkycklingproduktion på fastigheten med 269 000 platser. Nuvarande stallbyggnader är 5 224 m² och 7 000 m², totalt 12 224 m². Antalet platser räknas på 1 640 gram/slaktkyckling.

Sökanden avser att anlägga ytterligare två stall med en sammanlagd yta på 7 000 m² motsvarande 168 000 platser, se situationsplan (figur 1). Dessutom utökas antalet platser i befintliga stallar till 293 376 platser genom att slaktvikten sänks från 1 640 gram till 1 500 gram. Det totala antalet platser blir därmed 461 376.

Figur 1. Situationsplan

Gödselproduktionen beräknas bli totalt 6 644 m³/år. Tvättvattenmängden beräknas till ca 1 900 m³. Tvättvattnet samlas idag upp i två brunnar om 500 m³ respektive 700 m³. Ytterligare en brunn på 700 m³ för tvättvatten planeras.

Behovet av spridningsareal beräknas till ca 1995 ha utifrån en fosforgiva på 22 kg/år i genomsnitt under en 5-årsperiod. Husby Gård förfogar idag över ca

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

400 ha spridningsareal. Den mängd gödsel som överstiger eget växtnäringsbehov kommer att avyttras. Gödselleveranserna dokumenteras.

Sökanden sprider slam på sina ägor, dels av ekonomiska skäl, dels för att det finns fördelar med slam som gödselmedel. Exempelvis bidrar det till förbättrad jordstruktur med organiskt material och en annan sammansättning av näringsämnen än t.ex. kycklinggödsel. Sökanden anser också att det är viktigt att bidra till ett hållbart kretslopp av näringsämnen.

För att underlätta logistiken mellan nya och gamla stallar och minska påverkan av trafik för närboende planeras förbindelse med en ny väg från nordvästra hörnet av det nya kycklingstallet till gödselhuset som kan komma att byggas.

Lagring av gödsel

Verksamheten omfattas av krav på en lagringskapacitet för gödsel som motsvarar minst 10 månaders produktion, enligt förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket. Idag finns plats för gödsellagring på två plattor, 230 m² respektive 300 m². Gödseln, som är torr och fast kan lätt staplas till flera meters höjd och plattorna kan rymma ca 1290 m³. Ett gödselhus på ca 550 m² planeras att, vid behov, uppföras strax öster om flisförrådet, se situationsplan (figur 1). Gödsel från den utökade produktionen som inte kan spridas på åkermark eller avyttras direkt, kommer, om ansökan om undantag från bestämmelserna om 10 månaders lagringskapacitet inte medges, att lagras i gödselhuset. Gödsel från befintlig verksamhet lagras även fortsättningsvis i enlighet med gällande tillståndsvillkor.

Eftersom all stallgödsel avyttras eller sprids direkt i anslutning till utgödsling, och lagringsutrymmen för gödsel inte behöver användas, ansöks om undantag från kravet på minst 10 månaders lagringskapacitet. Om undantag inte medges behöver sökanden uppföra ett gödselhus med kapacitet för att lagra ca 3 600 m³ gödsel. Detta beräknas kosta ca 3 000 000 kr. I praktiken kommer detta gödselhus inte att användas eftersom ingen lagring av kycklinggödsel sker i verksamheten. En sådan åtgärd bedöms därför som orimlig utifrån rimlighetsavvägningen som ska göras enligt 2 kap. 7 § miljöbalken. Därför anser sökanden att undantag ska medges.

Masshantering och husbehovstäkt

Sökanden planerar att ta ut ytterligare maximalt 5 000 ton i aktuell husbehovstäkt och därefter avsluta täkten. Täkten påbörjades med att ca 30 000 ton togs ut i samband med att kycklingstallet byggdes år 2011. Om det inte uppstår behov av material till själva bygget vill sökanden kunna använda kvarvarande 5 000 ton i täkten till andra ändamål inom verksamheten.

Miljökonsekvensbeskrivning

Utsläpp till luft

Verksamheten kommer att generera ett ökat utsläpp av ammoniak från stallarna via ventilation och gödsellagring. Beräknade ammoniakemissioner (kg/år):

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

	Antal platser	Förluster från stall och lagring, kg/år
Det nya stallet, planerad utökning	168 000 24 376	7 246
Nuvarande verksamhet	269 000	10 133
Hela verksamheten	461 376	17 379

Utsläpp från växtodling kommer inte att öka i den egna verksamheten då gödsel levereras till andra gårdar där den kan ersätta handelsgödsel.

Ett ökat behov av förbränning i egen panna genererar mer utsläpp av stoft m.m.

Transporter

Antalet transporter kommer att öka, vilket ger ett ökat utsläpp av koldioxid och partiklar. Det totala antalet transporter är dock inte så stort att någon betydande påverkan lokalt, regionalt, nationellt eller globalt är att förvänta. Jämfört med nuvarande verksamhet ökar antalet transporter med knappt 1,5 transport i genomsnitt per dag. För att minimera transporterna försöker man nyttja så fulla transporter som möjligt samt köpa in varor i bulkvara. Drivmedelseffektiva traktorer används i verksamheten.

Lukt

Luktproblemen kommer inte att öka. Den värsta källan till lukt är tvättvattnet som under lagring avger mycket lukt. Följande åtgärder kommer vidtas för att minska luktolägenheter

1. Släckt teknisk kalk tillsätts en gång per säsong i tvättvattenbrunnen. Kalken tillsätts så snart dålig lukt börjar uppstå, vilket den gör vid varmare väder. Detta har provats i tre år och har mycket god och snabb effekt. Lukten försvinner så snart kalken tillsätts.
2. Gödseltransporterna vattnas innan gödseln transporteras bort. Det förhindrar damm och spill.
3. Värmeväxlare installeras i nya stallarna. Detta är en betydande och kostsam åtgärd för att förbättra stallklimat och hålla ströbädden torr.
4. Placering av gödselhuset kommer att anpassas för att minska störningarna genom att det placeras enligt i ärendet ingiven situationsplan samt att öppningen vrids norrut, bort från bostäder.
5. Ny transportväg anläggs. Vägen kommer att kunna användas vid både interna och externa transporter.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Utöver ovanstående anser sökanden att det inte finns behov av ytterligare åtgärder.

Utsläpp till vatten

Verksamheten innebär inte några ökade utsläpp till vatten. Från stallarna kommer inget vatten att släppas ut. Gödsel och tvättvatten samlas upp i täta lagringsutrymmen och eventuellt spill samlas upp. Dagvatten från tak, gårdsplan och ytor runt stallarna samlas upp och leds till en stenkista. Därifrån leds det till ett öppet dike.

Utsläpp till vatten från växtodlingen bedöms inte öka. Den gödsel som inte behövs för det egna växtnäingsbehovet kommer att avyttras. Kycklinggödsel kommer att ersätta mineralgödsel i den egna verksamheten, men totalt sett kommer inte mängden växtnäring som sprids att förändras på något betydande sätt. Verksamheten omfattas av krav och begränsningar gällande spridning och hantering av växtnäring enligt Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring.

Buller

Buller förekommer från transporter. Vidare förekommer ett konstant fläktbuller från ventilationen. Utförd bullerutredning visar att riktvärde i Naturvårdsverket vägledning om buller från industrier kan överskridas om inte lastbilen ställs som bullerskydd vid lastning och lossning på de nya stallarna. Verksamhetens truck bullrar mycket men sökanden har inte direkt rådighet över den, då det är en entreprenör som sköter detta. Sökanden kommer föreslå att entreprenören byter trucken mot en nyare och tystare.

Driften kommer att ske dagtid på normala arbetstider alla dagar i veckan. Djurskötsel ska ske kl. 7-16 alla dagar i veckan och växtodling kl. 7-22 alla dagar i veckan under säsong. Transporter kan komma att ske under alla tider på dygnet i samband med in- och utlastning av kycklingar. Dessa in- och utlastningar har inte sökanden rådighet över eftersom de bestäms av Kronfågel. Utöver dessa transporter och byggnadernas ventilation förekommer normalt ingen bullrande verksamhet kvälls- och nattetid.

Vattenbehov

Vattenförbrukningen beräknas öka från nuvarande 16 000 m³/år till ca 20 000 m³/år vid utökad drift.

Energi och klimat

Energibehovet omfattar elenergi för hela gården och beräknas bli ca 33 kWh/ m² och år, totalt ca 635 000 kWh/år. Största energiförbrukare kommer att vara ventilation, belysning, digitala system och foderhantering.

Behovet av värme för befintlig och utökad verksamhet kommer att tillgodoses via en Faust BioFlow II flispanna med en effekt strax under 1 MW. Pannan är installerad i ett isolerat hus avsett för ändamålet med måtten ca 14 m x 11,5 m.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Pannan är försedd med cyklon och fristående skorsten: längd 14,0 m och rökrördiameter 406 mm.

Förbränningsanläggningen är godkänd och har tillstånd för förbränning av animaliska biprodukter med max 50 kg/timme från Jordbruksverket.

Solceller har installerats och dessa genererar lika mycket el som verksamheten använder i kycklinguppfödningen under ett år. Den 2 500 m² stora solcellsanläggningen har levererats av företaget El av Sol. Anläggningen beräknas kunna producera 400 000 kilowattimmar.

De energibesparande åtgärderna inriktas i första hand på värmeisolerande byggteknik. Anläggningen byggs med modern energieffektiv teknik för bl.a. värme och ventilation, samt styrs med klimatdatorer.

Bästa möjliga teknik (BMT) och bästa tillgängliga teknik (BAT)

Buller- och lukthanteringsplaner har upprättats för verksamheten.

Verksamheten träffas dock inte av de strängare BAT-slutsatserna om lukt då det inte finns något särskilt känsligt område i närheten av verksamheten.

Lukthanteringsplanen tar upp lukt från tvättvatten, lukt från stallar i slutet av uppfödningsperioderna och lukt från kadaverförbränning.

Kravet på bästa möjliga teknik motsvaras i huvudsak av BAT-slutsatserna och sättet som verksamheten uppfyller dem. BAT är en lägsta nivå när det gäller bästa möjliga teknik, men slutsatserna kan följas på olika sätt och i olika utsträckning. Det kan exempelvis räcka med att uppfylla ett alternativ för att en slutsats ska anses vara uppfylld. Sökanden uppfyller ofta fler alternativ än vad som krävs för att uppfylla BAT. Att verksamhetens utsläppsvärden ligger i det lägre intervallet av BAT gällande samtliga utsläppsvärden är ett kvitto på att BAT och BMT följs fullt ut. Värmeväxlare är att betrakta som bästa möjliga teknik. Det är inte ekonomiskt rimligt att installera värmeväxlare på befintliga byggnader. Sådana kommer dock att installeras på de nya stallbyggnaderna.

Nollalternativ och alternativ lokalisering

En placering av stallbyggnaderna längre ut på åkern har övervägts. Marken där hade dock inte tillräcklig bärighet. Alternativet skiljer sig endast marginellt mot den ansökta placeringen avseende utsläpp och omgivningsstörningar.

Nollalternativet innebär att verksamheten fortsätter i den omfattning som den bedrivs idag och enligt gällande tillstånd. Inget ytterligare kycklingstall kommer att byggas. Nya arbetstillfällen för landsbygden kommer därmed att utebli. Tillgången på den efterfrågade svenska kycklingen tillgodoses inte och tillgången på efterfrågad fjäderfägödsel kan inte ökas.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Yttranden

Miljö- och räddningstjänstnämnden har i sitt yttrande efter kungörelse av ansökan huvudsakligen framfört följande.

Nämnden bedömer att tillstånd bör kunna lämnas till den ansökta verksamheten under förutsättning att hänsyn tas till nedanstående synpunkter.

Verkställighetsförordnande och igångsättningsmedgivande

Nämnden ställer sig tveksam till att ett verkställighetsförordnande och igångsättningsmedgivande är lämpligt med tanke på de synpunkter som inkommit angående luktproblematik. Det är olyckligt om det utförs schaktning i husbehovstakten, markarbeten och ledningsdragningar och det sedan visar sig att stallet inte får uppföras.

Ianspråktagande av tillstånd

Många yttre omständigheter kan förändras under en tioårsperiod. Tiden för att ta tillståndet i anspråk bör därmed sättas till maximalt fem år. Det är lämpligt att det i tillståndet anges att verksamhetsutövaren ska meddela nämnden när tillståndet tas i anspråk. Det behöver tydligt framgå vad som händer med det tillståndsgivna ”produktionsmättet” och tillståndets villkor om igångsättningstiden löper ut utan att åtgärden har utförts.

Lukt

Nämnden bedömer att det kan finnas andra åtgärder utöver de som sökanden har åtagit sig. Exempelvis kan information skickas ut till närboende inför att särskilt luktstörande arbetsmoment planeras att utföras.

Miljöprövningsdelegationen behöver bedöma om verksamhetens lukthanteringsplan är tillräcklig att ha som grund för eventuella framtida utredningar kring luktstörningar. Nämnden anser att det i tillståndet ska finnas villkor om att luktstörningar ska utredas.

Buller

Nämnden har inte fått in några klagomål gällande buller kopplade till verksamheten. Den nya transportvägen planeras längre bort från närboende. Nämnden bedömer därför inte att det ökade antalet transporter till och från verksamheten kommer att ge upphov till bullerstörningar. De transporter som sökanden själv kan styra över bör dock förläggas på vardagar under normal arbetstid.

Spridning och lagring av andra gödselmedel

Nämnden anser att Miljöprövningsdelegationen bör se över villkoren avseende spridning av gödsel i gällande tillstånd. Tillståndet reglerar enbart spridning av gödsel. Sökanden har spridit slam och angivit att det även kommer att ske i framtiden. Denna spridning bör därmed också regleras. Även lagringen av slam bör regleras om lagringen ska ske under en längre tid. Slam bör förvaras på tät yta i

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

väntan på spridning om den inte levereras till gården i anslutning till spridningen. Enbart hygieniserat slam bör få tas emot av verksamheten.

Dagvattenutredning

Nämnden bedömer att ett utredningsvillkor är nödvändigt för att avgöra hur dagvattnet från verksamheten påverkar recipienten. Sökanden har angivit att man inte bedömer att verksamheten kommer att påverka miljökvalitetsnormerna för vatten. Sökanden har dock inte redovisat något underliggande material som styrker denna bedömning. Det råder en övergödningsproblematik i Väsbyviken. Miljöprövningsdelegationen bör avgöra om det är motiverat med ett utredningsvillkor gällande dagvatten i verksamheten för att säkerställa att det inte behöver vidtas några åtgärder med det dagvatten som släpps ut, exempelvis dagvatten från taken. Även på andra områden kan det finnas risk för att näring sprids med dagvatten t.ex. vid utgödsling.

Inkörda massor

Det har framkommit uppgifter om stora mängder inkörda massor och stora uttag ur husbehovstäkt på gården. Sökanden har i det sammanhanget gett in kompletterande uppgifter. Enligt analyser på föroreningar i massorna som skickats in av sökanden framgår att det var flera prover med halt över nivån mindre känslig markanvändning. Nämnden gör bedömningen att massorna kan anses lämpliga.

Sökandens bemötande av nämndens yttrande

Verkställighetsförordnande och igångsättningsmedgivande

Nämnden hänvisar till luktproblematik som motivering till att igångsättningsmedgivande och verkställighetsförordnande inte ska medges. Att synpunkter på lukt framkommit i samrådet innebär inte per automatik att det finns en luktproblematik. Inga klagomål har lämnats till kommunen. Inga synpunkter har utöver detta enda tillfälle lämnats till sökanden, varken före eller efter samrådet. Vidare har sökanden redan varit mycket tillmötesgående och åtagit sig flera åtgärder för att minska risken för dålig lukt. Till exempel har gödsellagringen flyttats enligt önskemål.

Ianspråktagande av tillstånd

Att ansöka om miljötillstånd är en tidskrävande och kostsam process. Just denna prövningsprocess har pågått sedan 2016. Hur företagets och marknadens ekonomiska läge ser ut när tillstånd väl meddelas påverkar starkt när sökanden kan ta tillståndet i anspråk. Om läget är sådant att tillståndet inte kan utnyttjas på grund av en allt för kort igångsättningsperiod innebär detta en stor förlust för företaget. Med anledning av det osäkra läget i ekonomin p.g.a. coronapandemin är det också rimligt med en längre tid för igångsättning än vad som är normalt.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Lukt

Inga formella klagomål har lämnats angående lukt. Därmed har inte heller någon utredning skett om ett sådant klagomål. Sökanden har utöver en enda synpunkt vid samrådet inte mottagit några synpunkter på lukt, och vidhåller att det inte finns några problem med lukt. Det vore orimligt att i tillståndsvillkor kräva åtgärder av sökanden utan att först bekräfta att sådana problem faktiskt finns.

Kommunens förslag på villkor är mycket otydligt. Verksamheten omfattas inte av kravet på lukthanteringsplan enligt BAT, då undantag gäller för alla verksamheter som inte ligger inom så kallat känsligt område.

Spridning av slam

Kommunen motiverar inte sina åsikter om slamspridning närmare. Spridning av avloppsslam regleras utförligt i speciallagstiftning. Mellanlagring av slam sker inte i verksamheten och om det blir aktuellt ska en anmälan göras till kommunen. Då användningen av avloppsslam redan är välreglerat i lagstiftningen är det inte motiverat att reglera detta ytterligare i tillståndsvillkor.

Dagvattenutredning

Risken för näringsläckage vid åtgärder som t.ex. utgödsling är minimal. Utgödsling sker på hårdgjord och tät yta av betong. Eventuellt spill samlas alltid upp omedelbart och ytan hålls ren. Gårdsplan och områden kring stallarna hålls alltid i mycket rent och välvårdat skick.

Kommunen specificerar inte vad som menas med dagvattenutredning och vad som ska ingå i denna. En sådan utredning kan göras mycket omfattande och bli mycket kostsam. Kostnaderna ska enligt rimlighetsprincipen i 2 kap. 7 § miljöbalken avvägas utifrån hur stor risken för näringsläckage är. Denna risk bedöms som mycket liten mot bakgrund av hur gårdens rutiner och anläggning för gödselhantering ser ut. En dagvattenutredning behövs därmed inte.

Vattenanalyser

Med vattenanalyser avses analyser av dricksvatten.

Tvättvatten

Spridning av tvättvatten sker aldrig på vattenmättad, översvämmad, frusen eller snötäckt mark. Det är en självklarhet och behöver inte villkoras.

Eldning av avfall

Eldning av avfall avser i första hand kycklingkadaver, enligt verksamhetskod 90.230. Utöver kycklingkadaver kommer även avfall som undantas från anmälningsplikt att eldas. Detta är rent träavfall samt vissa undantag enligt 17 § förordningen (2013:253) om förbränning av avfall:

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

1. avfall som är vegetabiliskt material från jord- eller skogsbruk och kan användas som bränsle för återvinning av energiinnehåll,
2. vegetabiliskt jord- och skogsbruksavfall,
8. djurkroppar, om inte annat följer av andra föreskrifter om djurkroppar

Övrigt avfall skickas till återvinning/omhändertagande enligt gällande lagstiftning. Att anläggningen saknar reningsutrustning stämmer inte. Den nya anläggningen är försedd med rökgasrening i form av multicyklon. Halmpannan saknar reningsutrustning, men denna används endast som reservanläggning.

Mottagna massor

En redogörelse för kommunikationen i samband med mottagandet av massor har lämnats tillsammans med anmälan om mottagande av massor till kommunen. Kopia på anmälan har skickats till Miljöprövningsdelegationen.

Husbehovstäkt

Sökanden har inget emot att öppna grusytor lämnas då täkten avslutas.

Avloppsanläggning

Befintliga stallar är kopplade till tvättvattenbrunnen. Inga förändringar gällande detta är planerade. För personalutrymmen kommer slutentank att installeras. Slammet kommer omhändertas genom att spridas på egen åkermark under tidpunkter då spridning av organiska gödselmedel är tillåten. Vid spridning kommer slammet att myllas ned omedelbart och karenstider för grödan kommer att beaktas. Genom eget omhändertagande av slammet behövs inga onödiga transporter och växtnäringsämnen kan tillgodogöras i växtodlingen.

Anmälan om eget omhändertagande av slam/toalettavfall kommer att göras.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att sökanden har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Miljöprövningsdelegationen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 42 § miljöbalken.

Tillåtlighet

Tillståndets omfattning

Bolaget meddelas tillstånd enligt miljöbalken till anläggning för djurhållning omfattande högst 461 376 platser för uppfödning av slaktkyckling, förbränning av träbränsle och kycklingkadaver samt uttag av ytterligare

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

material ur husbehovstäkt. Bolaget har ansökt om utökad verksamhet och yrkat att villkor i befintligt tillstånd ska gälla även för den utökade driften. I ansökan ingår uppgifter avseende den befintliga verksamheten, t.ex. befintlig produktion, förbränningsanläggning, hantering av schaktmassor mm. Miljöprövningsdelegationen utgår därför från att ansökan omfattar såväl befintlig som utökad verksamhet. Tillstånd ges därför för verksamheten i sin helhet och nu gällande tillstånd upphör att gälla när detta tillstånd tas i anspråk. Tillståndet ska gälla tillsvidare.

Val av plats och planförhållanden

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska det för en verksamhet eller åtgärd som tar ett mark- eller vattenområde i anspråk, väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Vidare får ett tillstånd inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelse enligt plan- och bygglagen (2010:900).

Lokaliseringskravet i 2 kap. 6 § miljöbalken är tillämpligt även vid utökning av befintlig verksamhet, men bestämmelsen får störst betydelse när en plats ska väljas för en ännu inte påbörjad verksamhet. Sökanden har endast beskrivit en alternativ placering inom samma fastighet. Då den ansökta verksamheten är en utökning av befintlig produktion anser dock Miljöprövningsdelegationen att detta kan godtas.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att verksamhetsområdet inte omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser och att verksamheten bedrivs på en fastighet och i en omgivning där produktion av slaktkyckling och övrig djurhållning bedrivits sedan tidigare.

Verksamheten kommer att ta ny mark i anspråk och innebär således en ändrad markanvändning. Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska därmed hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas vid prövningen. Enligt bestämmelserna ska en verksamhet gå att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenområden. Lokaliseringen är lämplig då inga riksintressen, Natura 2000-områden eller andra skyddade områden bedöms påverkas. Miljöprövningsdelegationen anser att verksamheten är förenlig med angivna bestämmelser.

Miljökvalitetsnormer

I 5 kap. 4 § första stycket miljöbalken anges att en myndighet inte får tillåta att en verksamhet påbörjas om detta, trots åtgärder för att minska föroreningar eller störningar från andra verksamheter, ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljökvalitetsnorm. I paragrafens andra stycke anges att vid prövning för ett nytt tillstånd ska de bestämmelser och villkor beslutas som behövs för att verksamheten inte ska medföra en sådan försämring eller ett sådant äventyr.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Den ansökta verksamheten innebär hantering av större mängder gödsel och omfattande tvätt av stall m.m. Detta kan medföra en risk för påverkan på berörd vattenförekomst Väsbyviken. Förutsatt att sökanden följer de åtaganden som gjorts och de villkor som föreskrivs i tillståndet bedöms utsläppen av övergödande ämnen inte leda till att vattenmiljön i aktuell vattenförekomst försämras på ett otillåtet sätt. Verksamheten bedöms heller inte äventyra möjligheten att uppnå den status som vattnet ska ha enligt gällande miljö kvalitetsnormer. Något hinder mot att meddela tillstånd i detta avseende föreligger därmed inte.

Bästa möjliga teknik

Verksamheten omfattas av BAT-slutsatserna för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris. BAT-slutsatserna utgör huvudsakligen minimikrav. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att verksamheten redan i dag, med god marginal, innehåller de värden som har fastställts i BAT-slutsatserna. Utifrån redovisade värden och de allmänna hänsynsreglerna bedömer miljöprövningsdelegationen att det är rimligt att ställa högre krav. Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivas i enlighet med bästa möjliga teknik.

Miljö kvalitetsmål

Miljö kvalitetsmålen utgör vägledning för att avgöra vilka begränsningar, försiktighets- och skyddsåtgärder som behövs för att minska påverkan på människa och miljö.

De nationella miljö kvalitetsmål som främst berörs är Ingen övergödning, Bara naturlig försurning, God bebyggd miljö, Grundvatten av god kvalitet, Ett öppet odlingslandskap, Giftfri miljö och Ett rikt växt- och djurliv.

Förutsatt att verksamheten inriktas mot att så långt som möjligt begränsa kväve- och fosforförluster från verksamheten anser Miljöprövningsdelegationen att verksamheten inte motverkar möjligheten att på sikt uppnå angivna miljö kvalitetsmål.

Sammanfattande tillåtighetsbedömning

Sammantaget bedömer Miljöprövningsdelegationen att den föreslagna platsen för verksamheten kan accepteras med de begränsningar som följer av beslutet. Förutsatt att föreskrivna villkor och föreslagna skyddsåtgärder iakttas, går verksamheten att förena med målen för miljöbalken, de allmänna hänsynsreglerna och en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna. Verksamheten är därmed tillåtlig.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Undantag från krav på gödsellagringskapacitet

Sökanden har yrkat på undantag från kravet på 10 månaders lagringskapacitet för gödsel i 6 § förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket.

Sökanden anger att de räknar med att avyttra all hönsgödsel. Miljöprövningsdelegationen finner att de angivna förhållandena innebär att skäl för undantag från krav på lagringstid föreligger.

Villkor

Ammoniak och lukt (villkor 2-4)

Med hänsyn till att det är fråga om en utökning av verksamheten är det viktigt att ventilationen från stallarna utformas för att minimera risken för störningar. Bland annat gäller detta luftflöden och placering av utblås. Ventilationens utformning har även betydelse för avgången av ammoniak som är en växthusgas. Ett minimerat utsläpp av ammoniak medför samtidigt att risken för luktstörningar minskar. Om luktstörningar ändå skulle uppstå för omgivningen bör tillsynsmyndigheten ges bemyndigande att meddela de krav på skyddsåtgärder som kan behövas för att minska olägenheterna.

Ett effektivt sätt att begränsa utsläppen till luft av ammoniak är att tillse att ströbäddarna hålls torra, vilket regleras i *villkor 2 och 3*. Dessa åtgärder beskrivs även i ansökan. Villkoren motsvarar BAT 32 när det gäller uppvärmning, vilket syftar till att minimera risken för att ströbäddarna blir fuktiga på grund av vattenspill, kallras, kondens m.m. Kylning av gödseln är dock inte tillämpligt i system med djupströbäddar. Sökanden redovisar i sin BAT- redovisning att fasutfodring används och att enzymtillsats görs för att optimera upptaget av fosfor. Något villkor avseende detta behövs därför inte.

Allmänt om gödselhantering

Bestämmelser om hantering av gödsel och slam finns i bland annat i förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket, Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring (2015:21) samt Naturvårdsverkets föreskrifter (1994:2) om skydd för miljön, särskilt marken, när avloppsslam används i jordbruket. Miljöprövningsdelegationen har inte anledning att besluta om villkor för sådant som redan är reglerat i lagstiftning, men bedömer att det därutöver är motiverat att ytterligare reglera spridning och lagring av gödsel och rötslam, vilket görs i villkor 5-12.

Villkor 5

Villkoret avseende täckning och ventilation syftar till att ytterligare reducera lukt och bedöms motiverat.

Villkor 6

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Ett villkor behövs för att ge tillsynsmyndigheten möjlighet att kontrollera gödselhanteringen. Detta är särskilt viktigt då sökanden medgivits undantag från krav på 10 månaders lagringstid enligt 6 § förordningen om miljöhänsyn i jordbruket.

Villkor 7

I Jordbruksverkets föreskrift (2015:21) finns ett allmänt råd till 2 kap. 3 § miljöbalken, om tillfällig lagring av gödsel i fält, med följande lydelse: ”Under tidig vår och under senare delen av hösten bör lagringstiden begränsas till någon eller högst några veckor.” Då det endast är ett allmänt råd och tidsperioden inte preciseras anser Miljöprövningsdelegationen att det är motiverat med ett villkor om maximal tid för lagring.

Villkor 8

Mot bakgrund av att tvätt- och spolvatten innehåller näringsämnen och föroreningar som kan ha en negativ påverkan på yt- och grundvatten är det nödvändigt att sådant vatten samlas upp och lagras till dess lämpliga spridningsförhållanden råder och att tillräcklig lagringskapacitet ska kunna säkerställas (jfr. Mark- och miljööverdomstolens dom den 5 april 2016 i mål M 7743-15). Tvingande reglering avseende lagringskapacitet för tvätt- och spolvatten saknas. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att det är rimligt och miljömässigt motiverat att föreskriva en lagringskapacitet på 6 månader.

Villkor 9

Det finns idag ingen preciserad lagstiftning som reglerar spridning av aska på åkermark. Spridning av aska på åkermark regleras istället av miljöbalkens allmänna hänsynsregler, vilket innebär att miljöriskerna med spridningen ska vägas mot de vinster spridning ger i form av näringstillförsel.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att träaska bland annat innehåller betydande halter av metaller. Sökanden har angett att man blandar in aska i gödseln för spridning på de egna markerna. Det framgår däremot inte av ansökan hur detta hanteras i gödsel för avsalu. Askinblandning för spridning på de egna åkermarkerna kan accepteras då kartering sker av dessa marker. Däremot anser Miljöprövningsdelegationen att det finns risk för spridning av förorening till andra marker om aska blandas i gödsel för avsalu. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att spridning av aska endast kan accepteras på de egna markerna. Ett villkor för att säkerställa detta är därför motiverat.

Spridning av gödsel (Villkor 10-12)

När det gäller spridning av gödsel har sökanden angett att man kommer att följa de krav som gäller enligt Naturvårdsverkets och Jordbruksverkets föreskrifter. Det innebär bland annat att gödsling ska föregås av markartering avseende de ämnen som listas i Naturvårdsverkets föreskrift (1994:2). Villkor har getts avseende begränsad tid för stukalagring. Ytterligare krav på slamspridning utöver gällande

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

föreskrifter bedöms inte nödvändiga. Miljöprövningsdelegationen anser att avloppsslam ingår i definitionen av gödsel alternativt gödselmedel.

I motiveringen till motsvarande villkor i det gällande tillståndsbeslutet (villkor 4) anges följande: ”Enligt den markkartering som är gjord på Husby gårds marker år 1998 ligger en del av skiftena inom P-AL-klass IV och V. Denna kartering är i äldsta laget för att kunna betraktas som aktuell. Enligt Miljöprövningsdelegationen bör det ändå finnas villkor som begränsar tillförseln av fosfor till markerna för att fosforhalten på sikt ska kunna sänkas på skiften i de högsta fosforklasserna och att fosforhalten på övriga skiften ska hållas kvar på en godtagbar nivå. I villkoret bör därför anges att ingen ytterligare fosfor får tillföras på skiften i P-AL-klass V. På skiften i P-AL-klass III och IV bör fosforgivan begränsas till motsvarande den mängd som förs bort vid skörd.”

Miljöprövningsdelegationen har beaktat den markkartering som utfördes i mars 2021 och finner inte anledning att göra någon annan bedömning än den som gjorts tidigare.

I Jordbruksverkets föreskrift (2015:21) anges som råd enligt 2 kap. 3 § miljöbalken: ”På jordar med P-AL-klass III och högre bör inte mer fosfor tillföras än vad som motsvarar den mängd som förs bort med grödan. I odlingssystem med tillförsel av fastgödsel eller avloppsslam kan det dock vara svårt att undvika fosforgivor som är större än den enskilda grödans aktuella behov och vid odling av vissa fosforkrävande grödor t.ex. potatis kan det finnas skäl att tillföra mer fosfor än vad som förs bort med grödan. Om extra fosfor har tillförts ett visst år genom spridning av fastgödsel eller avloppsslam eller genom gödsling till t.ex. en potatisgröda bör fosforgödslingen till efterföljande grödor reduceras i motsvarande grad.”

Ovan angivna råd är inte bindande och i och med att sökanden fortfarande har marker med betydande fosforöverskott bör villkor motsvarande villkor 4 p. 1 i gällande tillstånd kvarstå.

Södermanlands län är klassat som känsligt område enligt Jordbruksverkets föreskrift SJVFS 2015:21. Det har i ärendet inte framkommit något som talar för en lindring av villkor i övrigt avseende spridning av gödsel. Sökanden har också yrkat att gällande villkor ska gälla även i det nya tillståndet. Även övriga punkter i villkor 4 i gällande tillstånd avseende spridning av gödselmedel bör därför kvarstå.

Försiktighetsmått enligt villkor 11 och 12 är endast angivna som allmänt råd i Jordbruksverkets föreskrift (2015:21). Med samma motivering som ovan formaliseras försiktighetsmåten i villkor.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Utsläpp till vatten (Villkor 13)

Den utökade produktionen vid anläggningen kan medföra ökande dagvattenvolymer och därigenom en ökad risk för spridning av föroreningar i dagvattnet. Påverkan på miljön av utsläpp av dagvatten kan inte helt uteslutas och det kan vara motiverat att införa åtgärder för att minska förorenings-spridningen med dagvatten. Tillsynsmyndigheten bör därför ges möjlighet att ställa krav på undersökning av och vid behov rening av dagvattnet från verksamheten. Miljöprövningsdelegationen bedömer däremot att den potentiella miljöpåverkan inte är så stor att frågan behöver utredas under en provotid.

Utsläpp till luft från fastbränslepannor (Villkor 16)

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det skulle vara möjligt för sökanden att begränsa utsläpp av stoft från den primära pannan till maximalt 100 mg/ m³ torr gas. Det skulle dock kräva att sökanden antingen har tillgång till avancerade torkmöjligheter för bränslet eller installerar ytterligare rening utöver cyklon som redan är installerad. Miljöprövningsdelegationen anser inte att det är miljömässigt motiverat att kräva ytterligare rening eller förbehandling av bränslet. Vid korrekt skötsel av pannan bör betydligt lägre värde än 200 mg/m³ normalt kunna klaras förutsatt att bränslet är tillräckligt torrt. Beslutat värde, 200 mg/m³, tar hänsyn till variationer i bränslets fuktkvot.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkoret om förbud mot annat än eldning av rent träavfall och kadaver behövs för att undvika risk för förhöjda utsläpp av stoft och andra föroreningar.

Energihushållning (Villkor 18-19)

Enligt 2 kap. 5 § miljöbalken ska en verksamhetsutövare hushålla med energi och i första hand använda förnybara energikällor. Det innebär att det ankommer på verksamhetsutövaren att skaffa kunskap om energianvändningen, identifiera möjliga effektiviseringsåtgärder samt fortlöpande genomföra rimliga åtgärder. För stora företag med mer än 250 anställda är det ett lagkrav att utföra energikartläggningar med 4 års intervall. För mindre företag är det inte ett lagkrav men det bör göras på företag med stor energianvändning.

Sökanden har angett ett flertal åtgärder för energibesparing. Vidare har sökanden visat att man har bra energiprestanda per kilo kyckling och en solenergianläggning som täcker elbehovet för den egna verksamheten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att ett villkor om energikartläggning är rimligt trots de åtaganden som sökanden gör i ansökan. Husby Gård konsumerar mycket energi och planerar till exempel att förbränna ca 4500 m³ ved. En kartläggning kan leda till ytterligare besparingar som innebär bättre resursutnyttjande.

Vid nyinstallation och ersättning av uttjänt utrustning ska så energieffektiva alternativ som möjligt användas.

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Uttag husbehovstäkt och Masshantering (Villkor 21 och 22)

För att klargöra vad som gäller för husbehovstäkten och undvika risk för att ytterligare föroreningar förs in på verksamhetsområdet, om behov uppstår av införsel av massor, anser Miljöprövningsdelegationen att det är motiverat med villkor om detta.

Verkställighetsförordnande

När det finns skäl till det, får miljöprövningsdelegationen förordna att tillståndet till en verksamhet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft (se 19 kap. 5 § och 22 kap. 28 § miljöbalken).

Ett verkställighetsförordnande är ur processuell synvinkel ett undantag från huvudregeln att ett tillstånd ska ha vunnit laga kraft innan det får tas i anspråk. Därmed ankommer det på verksamhetsutövaren att påvisa konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart. Verksamhetsutövarens intresse måste med viss marginal väga tyngre än de intressen som talar för att lagakraft bör inväntas innan verkställighet får ske. (se NJA 2012 s. 623).

I ärendet framkommer inte skäl till att göra något undantag från huvudregeln om att tillståndet blir gällande först när det vunnit laga kraft. Yrkandet ska verkställighetsförordnande ska därmed avslås.

Igångsättningstid

Enligt 22 kap. 25 § 2 st. miljöbalken ska det i ett beslut om tillstånd bestämmas en tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång. Motivet för att en igångsättningstid ska anges är att det tillstånd som lämnats ska bygga på att bästa möjliga teknik tillämpas. Finns det ingen tidsbegränsning av när ett tillstånd får tas i anspråk kan det innebära att tekniken när tillståndet väl tas i anspråk inte längre är den bästa.

Sökanden yrkar på 10 års igångsättningstid och anger som skäl att de måste anpassa sig till Kronfågels planer avseende produktionens storlek. Miljöprövningsdelegationen anser att sökandens skäl inte motiverar en så pass lång igångsättningstid. Det finns alltför stora osäkerheter kring hur omgivningspåverkan och lagkrav m.m. ser ut om tio år. Igångsättningstiden ska därför bestämmas till 5 år.

Yrkande om igångsättningsmedgivande

Enligt 22 kap. 26 § miljöbalken finns en möjlighet för Miljöprövningsdelegationen att i ett särskilt beslut avgöra frågan om verksamhetens tillåtlighet, om sökanden yrkar på det. Om delegationen då finner att verksamheten är tillätlig och om sökanden har visat att det är

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

angeläget att snarast genomföra verksamheten, får delegationen i ett särskilt beslut lämna tillstånd till de byggnads- och anläggningsarbeten som behöver utföras, ett s.k. igångsättningsmedgivande. Miljöprövningsdelegationen har inte funnit skäl till att ge ett ingångsättningsmedgivande i det aktuella ärendet. Yrkandet ska därför avslås.

Statusrapport

Sökanden hanterar visserligen desinfektionsmedel för rengöring av stallarna mellan omgångarna. Miljöprövningsdelegationen bedömer dock utifrån sökandes redovisning att risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom det område där verksamheten avses bedrivas. Därför krävs inte en statusrapport enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

Information

Detta tillstånd befriar inte sökanden från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den anläggning eller verksamhet som tillståndet avser.

Vid överlåtelse av verksamheten till någon annan juridisk eller fysisk person, måste uppgift om detta lämnas till tillsynsmyndigheten.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen, *se bilaga 1*.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Uppsala län. I beslutet har länsassessor Mikaela Öster, ordförande, och miljöskyddshandläggare Torbjörn Johansson, miljöskakkunnig, deltagit. Ärendet har beretts av miljöskyddshandläggare Mats Dahlén.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor:

1. Hur man överklagar till Nacka tingsrätt, mark- och miljödomstolen.
2. Kungörelsedelgivning

Datum
2022-01-25

Dnr: 551-3614-2020
Anl.nr: 0484-091-104

Kopia till:

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och Vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Länsstyrelsen i Södermanlands län, sodermanland@lansstyrelsen.se

Miljö- och räddningstjänstnämnden, Eskilstuna kommun

miljokontoret@eskilstuna.se

Hanna Bannbers, Hushållningssällskapet,
hanna.bannbers@hushallningssallskapet.se

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.